Společnost
pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

8/2021/1

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro

1. srpna 2021 | 12. ročník

22. červenec 2021, Praha: doc. Karel Schelle předává prof. Jiřímu Rajmundu Treterovi cenu a diplom. Foto Jaromír Tauchen
22nd July 2021, Prague: Professor Karel Schelle hands over Professor Jiří Rajmund Tretera award and diploma. Photo: Jaromír Tauchen

Místní skupina v Praze

Ocenění pro profesora Treteru

22. července 2021 udělila Evropská společnost pro právní dějiny, z. s., se sídlem v Brně, své *ocenění za celoživotní přínos pro rozvoj právní historie* prof. Jiřímu Rajmundu Treterovi. Téhož dne mu předali představitelé Společnosti doc. JUDr. Karel Schelle, CSc., a doc. JUDr. Bc. Jaromír Tauchen, Ph.D., LL.M., vedoucí Katedry právních dějin Právnické fakulty Masarykovy univerzity *skleněnou plastiku* (na obrázku vlevo) a *diplom* při své návštěvě Společnosti pro církevní právo v Praze.

Při této příležitosti doc. Tauchen nahrál záznam rozhovoru mezi oběma předsedy společností. V přátelském rozhovoru prof. Tretera odpověděl řadu dotazů ke své profesní dráze a zejména vzpomněl na své vyučování církevnímu právu na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, v rámci její katedry právních dějin pod vedením doc. Schelleho v letech 1993–1995. Nahrávka obsahuje některé dosud nezveřejněné údaje. Záznam, který lze považovat za zdařilý také po technické stránce, je na youtube https://www.youtube.com/watch?v=XMtZvETsKLA.

Praha, 22. července 2021: zprava doc. Karel Schelle, prof. Jiří R. Tretera, doc. Jaromír Tauchen, doc. Záboj Horák.

Foto Jakub Nagy

Rádi se zúčastníme konference o právním postavení žen v průběhu historie

S potěšením připojujeme následující pozvánku s nadějí, že se také mnozí odborníci z řad Společnosti pro církevní právo se přihlásí do avizované konference. Domníváme se, že tato konference může zajímat velké množství členů Společnosti pro církevní právo. Vždyť právní postavení ženy v církvi a ve společnosti je vysoce aktuálním tématem nikoliv jen v současné době. Žena nebyla tak docela bezprávná ani v minulosti, jak se mnozí mylně domnívají. Také v této oblasti máme tradiční úkol, který tak vyzdvihl filosof Józef Maria Bocheński: odhalovat pravdu a upozorňovat na pověru.

A nyní přislíbená pozvánka:

Pozvánka na **mezinárodní interdisciplinární online konferenci** *na téma*
PROMĚNY PRÁVNÍHO POSTAVENÍ ŽENY V PRŮBĚHU HISTORIE
1. 12. – 2. 12. 2021.

Konferenci pořádají
Katedra právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy
a redakce časopisu
Právněhistorické studie (PHS)
pod záštitou
děkana PF UK a předsedy redakční rady PHS profesora JUDr. Jana Kuklíka, DrSc.

Bude-li to možné, přednášky proběhnou v hybridní formě na půdě Právnické fakulty UK v Praze (část účastníků bude přítomna fyzicky a část přes odkaz na některé z online platforem – MS Teams nebo Zoom).

Budeme se zamýšlet podrobněji nad úlohou ženy v minulosti jak z hlediska subjektivního, tak i objektivního. Cílem konference je postavení ženy zmapovat v různých historických etapách a z různých úhlů pohledu (římského práva, právních dějin českých, evropských i světových, církevního práva i z hlediska dalších oborů, i neprávních). Konference bude probíhat v jednotlivých sekcích v návaznosti na přihlášené referáty. Délka příspěvku je max. 20 minut. Počítá se s časovou rezervou 10 min. na diskusi, která bude na každý příspěvek navazovat.

Přihlášky posílejte do **30. října 2021** na adresu redakce časopisu Právněhistorické studie na e-mailovou adresu: **phs@prf.cuni.cz**, nebo na korespondenční adresu:
Právněhistorické studie
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Curieových 7
116 40 Praha 1
Při korespondenci prosím uvádějte vždy své kontaktní údaje. Děkujeme. Příspěvky z konference budou zařazeny do zvláštního čísla PHS.

Přihlášku naleznete na poslední straně tohoto vydání Zrcadla církve.

Duchovní správa právníků v Praze

Vysílání biblických hodin pokračuje

Po krátké pauze z konce června/počátku července pokračuje i o prázdninách týdenní vysílání biblických hodin prof. Jiřího Rajmunda Tretery na téma pokračujícího výkladu Evangelia Markova. Nové červencové výklady jsou 13. kapitola, první polovina 14. kapitoly (1–25) a druhá polovina 14. kapitoly (26–72). Výklady jsou umístěny na internetových stránkách SPCP http://spcp.prf.cuni.cz/.

Místní skupina v Brně

Přihlašování na brněnskou konferenci zahájeno

V těchto dnech bylo zahájeno přihlašování na 27. ročník mezinárodní konference *Církev a stát*, který se uskuteční **ve středu 15. září 2021** v budově Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Veveří 70, Brno. Tématy konference jsou:

- *Duchovní péče v nemocnicích a zapojení duchovních do multidisciplinárních zdravotnických týmů.*
- *Duchovní péče v dopravních sítích, zejména na železnici.*
- *Realizace majetkového vyrovnání v České republice.*

Bližší informace, včetně možnosti přihlašování účastníků, kteří pronesou příspěvek, i účastníků bez příspěvku, jsou uvedeny na internetové adrese

http://cirkevastat.law.muni.cz/content/cs/

Místní skupina v Olomouci

Vyšlo nové číslo časopisu Dialog Evropa XXI.

Se zájmem jsme si přečetli nový časopis Dialog Evropa XXI., revue křesťanské orientace pro vědu a kulturu, který vydala Cyrilometodějská křesťanská akademie (CMKA) se sídlem v Olomouci pod vedením svého prezidenta R. D. ThDr. ICLic. Jiřího Koníčka. Čtyřčíslo 1–4/2020 vyšlo zatím v online formě.

Časopis obsahuje mnohé zajímavé články, které se týkají působení církví ve svobodné společnosti, jako je kategoriální pastorace v armádě, vězeňství a v nemocnicích. Další část je věnována působení křesťanských sdělovacích prostředků (rádio Proglas, televize Noe, křesťanské časopisy a weby).

Společnost pro církevní právo a CMKA spojují členové, kteří jsou zároveň členy obou organizací, a mnohé přátelské vztahy. Přejeme vedení CMKA mnoho dalších úspěchů.

Sdružení pro podporu povolání ke kněžství a k řeholnímu životu

Požehnání kaple sv. Anny a pocta JUDr. Janu Jiřímu Rücklovi

V sobotu 24. července 2021 požehnal biskup českobudějovický Mons. Vlastimil Kročil při slavnostní bohoslužbě ve **Včelničce u Kamenice nad Lipou** nově postavenou kapli svaté Anny a její nový zvon.

Mons. Kročil ve svém kázání nejprve *poděkoval obyvatelům Včelničky, a zvláště paní starostce Mileně Hornové za vybudování kaple*. Řekl „Není tomu tak dávno, co se v naší zemi kříže ničily, obecní kaple chátraly a mnohá jména měla být zapomenuta. Zdejší obec… se dnes stává zářným příkladem pro mnohé další obce a města. Podařilo se totiž uskutečnit velké dílo, na kterém se jistě podílelo mnoho lidí… za což si dovoluji vyjádřit svůj osobní dík a uznání.“

V závěru slavnosti, za účasti velkého množství věřících, byla nalevo od vchodu do kaple svaté Anny odhalena pamětní deska místnímu rodáku JUDr. Janu Jiřímu Rücklovi (1900–1938), papežskému komoří. Ve svém kázání, v němž vyzdvihl osobnost Jana Jiřího Rückla, Mons. Kročil řekl: „I jeho jméno patřilo k těm, které v období komunistické totality mělo být zapomenuto. Naštěstí se tak nestalo!... Přichází mi na mysl příměr z Bible, kdy jeden z budoucích učedníků nazaretského Mistra si klade s jistou mírou pochybností otázku: ‚Co může vyjít z Nazareta dobrého?‘ Nazaret v té době byla maličká osada, bez jakéhokoli významu. I Včelnička je maličkou obcí na pomezí Vysočiny, ale právě zde se narodil člověk, který doslova a do písmena hýbal politickým a kulturním děním v období první republiky. Dokázal se prosadit a spoluvytvářel hodnoty, na nichž stála Československá republika.“

V závěru mše svaté biskup Kročil společně se starostkou Včelničky paní Milenou Hornovou a dr. Tomášem Parmou, známým historikem, proděkanem Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, magistrálním delegátem Rytířského řádu Božího hrobu jeruzalémského a členem Společnosti pro církevní právo, odhalili na stěně kaple pamětní desku JUDr. Janu Jiřímu Rücklovi. Biskup Kročil ji poté požehnal.

Na závěr slavnosti pronesl dr. Tomáš Parma přednášku věnovanou osobnosti a významu JUDr. Jana Jiřího Rückla a připomněl jeho zásluhy v období první republiky.[1]

Text a foto JUDr. Jan Kotous

[1] J. J. Rückl se zasloužil o získání široké podpory pro dr. Edvarda Beneše mezi katolickými politickými stranami a zásadně napomohl k jeho zvolení prezidentem Československé republiky v roce 1935. *Poznámka redakce.*

Svatý Jan Bosko a jeho výchovný systém

„*Naše dokonalost spočívá z velké části v tom, jak dovedeme navzájem snášet své nedokonalosti*.“ (Sv. František Saleský)

Dodnes vyvolává velký zájem život a dílo italského katolického kněze svatého Jana Boska (Giovanni Melchior Bosco), 1815–1888, zakladatele řeholní kongregace, kterou nazval Společnost svatého Františka Saleského, a která je dodnes označována za *salesiány*. Dnes se ovšem nazývá také podle něho *Salesiáni Dona Boska*. Byl spoluzakladatelem řeholní kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice. V roce 1934 jej papež Pius XI. svatořečil a v roce 1989 jej papež Jan Pavel II. prohlásil za Otce a učitele mládeže. Salesiáni jsou dnes u nás i v některých dalších zemích nejpočetnější skupinou řeholníků.

Svatý Jan Bosko je jedním z nejznámějších zakladatelů a průkopníků *oborů sociální pedagogiky a vychovatelství* ve světě, přičemž jeho výchovný systém a výchovné postupy při práci s dětmi a mládeží pocházejícími z nuzných poměrů a z problematických rodin slouží jako inspirace v církvi i mimo církev.

Působení sv. Jana Boska je neodmyslitelně spjato s Turínem, hlavním městem Piemontu, a blízkým okolím. Právě zde Don Bosko, ovlivněný myšlenkami sv. Filipa Neriho (1515–1595), apoštola Říma, zakladatele křesťanských sdružení zvaných oratořemi, založil svou první *oratoř*, v jejímž rámci se sdružovali nemajetní a opuštění chlapci a chudí dětští dělníci a řemeslníci z celé turínské oblasti. Oratoř se záhy stala centrem Boskovy výchovné metody, přičemž dle jeho slov měla pro chlapce být domovem, farností, školou i hřištěm.

Boskova popularita a výchovný vliv na děti, které byly považovány za bezprizorní a problémové, vycházela nejenom z jeho osobnosti, ale i z metod a zvoleného přístupu. Tento soubor metod a postupů byl později nazván jako preventivní systém výchovy mládeže, který stál v ostrém protikladu k systému represivnímu, který byl založen především na přísnosti a absenci bližšího vztahu mezi vychovatelem a vychovávaným. Oproti tomu systém preventivní v pojetí Jana Boska odmítal fyzické tresty, jelikož dráždí vychovávaného a pokořují vychovatele a místo toho stál na třech hlavních pilířích, kterými byli rozum, víra v Boha a láska. Přístup Dona Bosca je pak vyjádřen i v jím zvoleném heslu, které se později stalo heslem celé salesiánské kongregace: *Dej mi duše, ostatní si vezmi* (Da Mihi Animas, Cetera Tolle).

Původní rozsah činnosti Boskovy oratoře s postupem let rostl, přičemž se chlapci později mohli vzdělávat ve škole, kterou sv. Jan Bosko a jeho spolupracovníci vedli, či se vyučit řemeslu v učňovských dílnách, které při oratoři založili. Někteří chlapci, kteří Boskovu oratoř v dětství navštěvovali, posléze *přijali svátost svěcení a stali se kněžími*.

V roce 1859 pak kněz Jan Bosko a jeho nejbližší spolupracovníci a žáci založili *Společnost svatého Františka Saleského*. Sv. František Saleský (1567–1622), Učitel církve, byl francouzský mystik, ženevský biskup a autor velkého množství duchovní literatury. Není divu, že právě jeho spiritualitou byl Jan Bosco tak ovlivněn. Svatý František Saleský ovšem nezaložil žádný mužský řeholní řád, ale měl k tomu blízko: v roce 1610 připravil řeholi pro řád sester Navštívení Panny Marie, jehož zakladatelkou byla Františka Frémiot de Chantal.

Stanovy Boscovy Společnosti sv. Františka Saleského schválil papež Pius IX. v roce 1874. Ačkoliv sv. Jan Bosko výchovně působil především na chlapce, měl však již v roce 1872 zásadní podíl na založení kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice zaměřené na výchovu dívek, zvané salesiánkami.

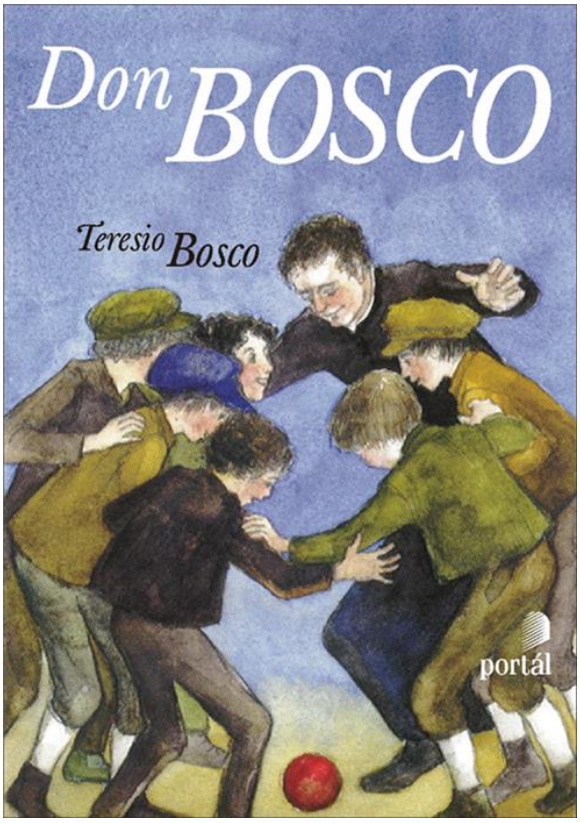

Sv. Jan Bosko byl autorem většího množství publikací, zabývajících se výchovou, katechismem a také historií. Cenným zdrojem informací o jeho díle je autobiografická publikace zachycující vznik salesiánské kongregace, která byla publikována až v roce 1989 pod názvem *Vzpomínky na oratoř sv. Františka Saleského 1815–1855*.

Jako inspirace může sloužit i odvaha, se kterou Don Bosko vydával brožury sdružené pod názvem *Katolík se vzdělává ve svém náboženství* a měsíčník *Katolické čtení*, které měly sloužit jako protiváha proti fanaticky proticírkevním a revolučním pamfletům a spiskům v tehdejší Itálii značně rozšířeným. Přitom mu kvůli výše zmíněným publikacím hrozilo pronásledování jak ze strany představitelů státní moci, tak ze strany revolucionářů.

Pro další informace o Donu Boskovi, jeho životě a výchovné metodě, ale i o jeho spolupracovnících a žácích, kterými byli například svatý Dominik Savio, svatá Marie Mazzarelová, spoluzakladatelka kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice, svatý Josef Cafasso, či blahoslavený Michael Rua, žák Dona Boska a druhý generální představený salesiánské kongregace, lze doporučit publikaci *Don Bosco*, jejímž autorem je salesiánský kněz Teresio Bosco a kterou v roce 2004 v českém překladu vydalo nakladatelství Portál.[2]

Mgr. Jan Beránek

[2] BOSCO, Teresio, *Don Bosko*, Portál, Praha, 2004, 436 s., ISBN 80-7178-967-4.

Z nové literatury

CENALMOR, Daniel, *Introduction au droit canonique*, Le Laurier, Paris, 2021, 152 s., ISBN 978-2864954903.

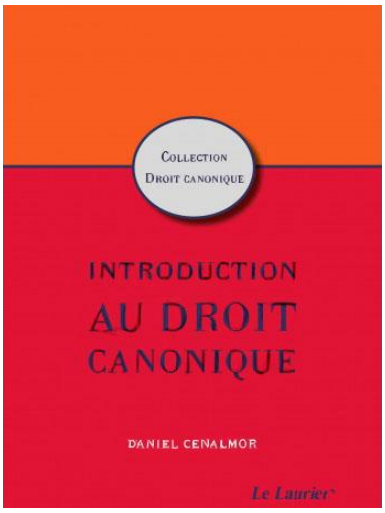

Resumé: La doctrine catholique a toujours considéré *le Droit comme un élément essentiel de l'Église sur terre, au service de la communion*. Comme l'a souligné Jean-Paul II, « il apparaît clairement que le Code n'entend aucunement se substituer à la foi, à la grâce et aux charismes dans la vie de l'Église ou des fidèles. Au contraire, son but est plutôt de créer dans la société ecclésiale un ordre tel que, mettant à la première place l'amour, la grâce et les charismes, il rende en même temps plus facile leur épanouissement dans la vie de la société ecclésiale comme dans celle des personnes qui en font partie. » C'est pourquoi, l'étude, au moins élémentaire, du Droit de l'Église constitue un aspect important de la formation chrétienne.

Časopisy – Journals

Zlatá stezka: Sborník Prachatického muzea, 27. ročník, Prachatické muzeum, Prachatice, 2020, 398 s., ISBN 978-80-87421-46,

z obsahu:

STUCHLÁ, Pavla, *Taxy Schwarzenberské dvorské kanceláře za přípovědi patronátních beneficií na tzv. nových panstvích v Čechách z let 1736 až 1770*, s. 73–113.

Periodikum Zrcadlo církve, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: 22. červenec 2021, Praha: doc. Karel Schelle předává prof. Jiřímu R. Treterovi cenu a diplom. Foto Jaromír Tauchen. 22nd July 2021, Prague: Professor Karel Schelle hands over Professor Jiří R. Tretera award and diploma. Photo: Jaromír Tauchen

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák
Redakční rada: Jan Beránek, Vojtěch Círus, Tomáš Grundza, Jakub Nagy, Marek Novák
Úprava fotografií: Antonín Krč

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz

ISSN 2695-0111

PŘIHLÁŠKA

na mezinárodní interdisciplinární online konferenci

(popř. v hybridní formě)

na téma

Proměny právního postavení ženy v průběhu historie

ve dnech 1.–2. 12. 2021

Jméno a příjmení:

Kontaktní údaje (e-mail):

Název příspěvku:

Krátký abstrakt:

Preferuji se připojit: ☐ osobně (bude-li to možné) ☐ online

Délka příspěvku max. 20 minut + 10 minut na navazující diskusi.

V ..... dne.....

Účastník .....